

Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë

Udhëzime për trajtimin dhe menaxhimin e personave
me aftësi të kufizuara në raste urgjente

Për të gjithë ata që preken në një numër dhe shkallë joproportionale në krahasim me pjesën tjetër të popullsisë kur ndodh një fatkeqësi natyrore

TËRMET

ZJARR

PËRMBYTJE

KUSHTET EKSTREME

Konfederata Kombëtare e Personave me Aftësi të Kufizuar (NCDP)

Shtabi: 236 El. Venizelou str., P.C. 163 41, Ilioupoli, Greece

Tel. +30 210 9949837, Fax +30 210 5238967

E-mail: esaea@otenet.gr, Faqja e internetit: www.esamea.gr

Faqja e NCDP në Facebook: <https://el-gr.facebook.com/ESAMEAgr>

Ndiqui NCDP në Twitter: <https://twitter.com/ESAMEAgr>

Gjeni kanalin NCDP në YouTube: www.youtube.com/user/ESAMEAGr

Athinë, 2021

Ky udhëzues është përgatitur për NCDP nga kompania EUROPRAXIS m.IKE. në kuadër të projektit “4PLUS: Ndërgjegjësimi i publikut, Gatishmëria, Pjesëmarrja dhe Koordinimi për Mbrojtjen Civile për të Gjithë”. Projekti është pjesë e “Programit Interreg IPA II të Bashkëpunimit Ndërkufitar Greqi-Shqipëri 2014-2020” (greece-albania.eu) dhe bashkëfinancohet nga Bashkimi Evropian dhe nga fondet kombëtare të Greqisë dhe Shqipërisë. Pikëpamjet e shprehura në udhëzues nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian, vendeve pjesëmarrëse dhe Autoritetit Menaxhues.

Redaktimi i shtypit:

EUROPRAXIS μ.IKE

4 Vergas str., P.C. 176 73 Kalithea

Telefoni: +30 210 9521313, Fax: +30 210 9521318

Email: info@euro-praxis.com, Faqja e internetit: www.euro-praxis.com

Cila është çështja?

Fatkeqësitë natyrore në shkallë të gjerë, të tilla si zjarret, moti ekstrem, përmbytjet dhe tërmetet, janë shumë të paparashikueshme dhe rrezikojnë shumë aspekte të jetës së njerëzve - shëndetin, sigurinë, strehimin, aksesin në ushqim, ujë dhe më shumë sende kryesore, për të përmendur vetëm disa. Masmediat moderne dhe asinkrone (gazetat, televizioni, radio, media sociale, media elektronike, etj.) janë jo vetëm kanale të rëndësishme informacioni dhe argëtimi, por edhe bartës të rëndësishëm informacioni dhe informacioni për publikun në rastet kur kërkohet gatishmëri e shtuar për dukuritë e rënda të afërta natyrore si dhe gjatë zhvillimit të fatkeqësive natyrore në shkallë të gjerë ku kërcënohen jetët dhe pronat e njerëzve.

Studime të ndryshme nga e gjithë bota kanë treguar tashmë se në rast fatkeqësish të çdo lloji, personat me aftësi të kufizuara janë në rrezik më të madh dhe, në krahasim me pjesën tjetër të popullsisë, ata janë të prekur në një numër disproporcional. E njëjta gjë vlen edhe për shumë të moshuar, për personat me nevoja të shtuara për infermierinë dhe në përgjithësi për të gjithë personat me autonomi të reduktuar, të përkohshëm apo të përhershëm. Arsyet janë të ndryshme dhe të vërtetuara:

- Sepse planifikuesit e mbrojtjes civile gjatë viteve kanë zbatuar praktika joadekuate që përjashtojnë krejtësisht personat me aftësi të kufizuara dhe nevojat e tyre.
- Sepse sistemet e gatishmërisë dhe reagimit ndaj emergjencave janë krijuar për personin "mesatar" i cili mund të ecë, vrapojë, drejtojë makinën, të shohë, të dëgjojë dhe t'u përgjigjet shpejt udhëzimeve.
- Sepse, edhe sot e kësaj dite, nevojat për informacion dhe mbështetje të grupeve të tilla nuk janë regjistruar, studiuar dhe nuk adresohen në mënyrë adekuate nga qendrat e planifikimit të mbrojtjes civile dhe menaxhimit të krizave.
- Sepse njerëzit e këtyre grupeve, siç është regjistruar, në pjesën më të madhe nuk kanë marrë pjesë në proceset e menaxhimit të fatkeqësive dhe reduktimit të rrezikut që zbatohen aktualisht në komunitetet e tyre dhe janë përjashtuar nga vendimmarrja dhe planifikimi i proceseve të tilla.
- Për shkak se organet kompetente nuk janë kujdesur për ruajtjen e informacionit dhe të dhënave (regjistrave) të qytetarëve që kanë nevojë për ndihmë shtesë dhe paraqesin nevoja të shtuara në raste krizash, në mënyrë që ata të dinë/planifikojnë paraprakisht në përputhje me rrethanat.
- Për shkak se shumica e këtyre njerëzve nuk janë informuar kurrë për rëndësinë e gatishmërisë së tyre dhe se sa e rëndësishme është të kenë përgatitur paraprakisht planin e tyre personal të gatishmërisë për fatkeqësi/kriza.
- Sepse planet e arratisjes dhe sistemet e evakuimit në infrastrukturat dhe ndërtesat që frekuentojnë, punojnë ose vizitojnë personat me aftësi të kufizuara (institucionet arsimore të të gjitha niveleve, ndërtesat e shërbimeve publike/bashkiake, vendet e punës, infrastrukturat shëndetësore dhe të kujdesit, infrastrukturat e akomodimit të përkohshëm dhe hotelierisë, etj.) nuk përfshijnë dispozita për këta individë.

Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë: Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente

- Sepse edhe sot e kësaj dite masmediat nuk kanë arritur të sigurojnë që informacioni që ata japin dhe paralajmërimet/udhëzimet që transmetojnë gjatë shfaqjes së një kërcënimi, nga njëra anë, të "arrin" tek personat e ndryshëm me aftësi të kufizuara/personat e penguar (aksesueshmëria e mesazhit) dhe nga ana tjetër, ato përfshijnë informacione të specializuara për këta persona (përmbajtja e mesazhit).
- Sepse në një krizë apo fatkeqësi, koncepti i të drejtave duket se humbet nën presionin e nevojave imediate të të gjithë të mbijetuarve.

Dhe këto janë disa nga arsyet. Por ndoshta faktori më kritik është fakti se fuqia punëtore e ekipeve të reagimit ndaj emergjencave nuk është trajnuar asnjëherë në aftësitë përkatëse të komunikimit dhe menaxhimit të personave me aftësi të kufizuara. Ky udhëzues u drejtohet zyrtarëve të mekanizmave për trajtimin dhe rivendosjen e kërcënimeve që mund të shkaktojnë situata të fatkeqësive natyrore dhe emergjencave. Sidomos përsa i përket çështjeve të mbrojtjes dhe sigurisë ndaj rreziqeve dhe emergjencave, personat me aftësi të kufizuara dhe përgjithësisht personat e penguar duhet të identifikohen si grupe me rrezikshmëri të lartë dhe si grupe prioritare. Jo sepse janë superiorë ose inferiorë ndaj të tjerëve, por sepse janë provuar se janë të prekur, vrarë ose lënduar, në një numër joproporcional në fatkeqësi në krahasim me pjesën tjetër të popullsisë (për shembull, shih UNISDR 2013, "Të jetosh me aftësi të kufizuara dhe fatkeqësitë Hulumtimi" që paraqet rezultatet e sondazhit të parë global të OKB-së për njerëzit që jetojnë me aftësi të kufizuara se si të përgjigjen ndaj fatkeqësive).

Mbrojtja dhe siguria e personave me aftësi të kufizuara në situata rreziku është një e drejtë dhe detyrim i të gjithë neve

Me ratifikimin e Konventës së Kombeve të Bashkuara (OKB) për të Drejtat e Personave me Aftësi të Kufizuara¹ me Ligjin 4074/2012 (Gazeta e Qeverisë Nr. 88 A /11.4.2012), vendi mori përsipër të zbatojë kërkesat e përfshira në të dhe synon të gëzimin e plotë dhe të barabartë të të gjitha të drejtave dhe lirive themelore të njeriut nga të gjithë personat me aftësi të kufizuara. Duke pranuar se në rast fatkeqësish të çdo tipologjie, personat me aftësi të kufizuara janë në rrezikun më të madh dhe në raport me pjesën tjetër të popullsisë preken në një numër joproporcional, Konventa me nenet 9 ("Aksesi") dhe 11 ("Situatat e rrezik dhe nevoja emergjente humanitare") kërkon zbatimin e masave që synojnë:

- mbrojtjen dhe sigurinë e personave me aftësi të kufizuara në situata rreziku, duke përfshirë nevojat emergjente humanitare dhe incidentet e fatkeqësive natyrore,
- Organet publike dhe private, të cilat ofrojnë lehtësira dhe shërbime të hapura ose të ofruara për publikun, marrin parasysh të gjitha format e aksesit për personat me aftësi të kufizuara,

¹ Në dispozicion në (në greqisht): <https://www.esamea.gr/about-us/welcome-note/86-legal-framework/symbasi/547-symbasi-oie-gia-ta-dikaiomata-ton-atomon-me-anapiria>

- identifikimin dhe eliminimin e barrierave dhe barrierave të aksesueshmërisë për personat me aftësi të kufizuara ndaj informacionit, komunikimit dhe shërbimeve emergjente.

Kush janë personat me aftësi të kufizuara?

Grupi i popullsisë së personave me aftësi të kufizuara karakterizohet nga një heterogjenitet i madh. Sipas nenit 60 të ligjit 4488/2017 (Fletorja e Qeverisë Nr. 137 A/13.09.2017) persona me aftësi të kufizuara “nënkuptojnë personat me vështirësi afatgjata fizike, mendore, intelektuale apo shqisore”. Është një term ombrellë që përfshin njerëz nga kategori të ndryshme të aftësisë së kufizuar. Një grupim i kategorive kryesore të aftësisë së kufizuar është si më poshtë: (a) personat me aftësi të kufizuara motorike (p.sh. tetraplegjia, paraplegjia, etj.), (b) personat me aftësi të kufizuara shqisore (p.sh. të shurdhër/të dëmtuarit në dëgjim, të verbër/me shikim të dëmtuar), (c) personat me paaftësi mendore (p.sh. personat me depresion maniak, skizofreni), (d) personat me paaftësi intelektuale/njohëse/zhvilluese (p.sh. personat me autizëm), (e) personat me aftësi të kufizuara të tjera (p.sh. personat me sindromën Down), (f) personat me gjendje kronike (p.sh. personat me talasemi, nefropati, diabet mellitus) dhe (g) personat me aftësi të kufizuara të rënda dhe të shumëfishta.

Sa njerëz janë me aftësi të kufizuara?

Sipas Observatorit për Çështjet e Aftësisë së Kufizuar të ESA, personat me aftësi të kufizuara përbëjnë 24,7% të popullsisë së vendit 16 vjeç e lart, pra 2,231,197 nga 9,016,247 persona gjithsej². Padukshmëria e personave me aftësi të kufizuara dhe sëmundjet kronike nuk lidhet me madhësinë e popullsisë së tyre, por me faktin se disa aftësi të kufizuara dhe gjendje kronike nuk janë të dukshme dhe me barrierat (arkitektonike, ergonomike, të sjelljes, etj.) të cilave ekziston ekzistenca. kufizimet në pjesëmarrjen e tyre sociale. Nëse përqindjes së mëparshme i shtohen edhe ato që lidhen drejtpërdrejt me personat me aftësi të kufizuara dhe sëmundjet kronike (prindërit/kujdestarët dhe konteksti më i gjerë familjar), segmenti i publikut që ka një interes të drejtpërdrejtë për çështjet e aftësisë së kufizuar/kushtet kronike rritet ndjeshëm.

Cilat janë barrierat (pengesat)?

Barrierat fizike, të cilat i referohen objekteve të integruara në mjedis (dyert, dritaret, ashensorët, mobiljet dhe pajisjet, tabelat, etj.) - këto mund të jenë të pozicionuara në atë mënyrë që të pengojnë lëvizjen e personave me aftësi të kufizuara ose mund të kenë akses në to. dimensione ndaluese ose mund të mos jenë lehtësisht të dallueshme.

² Më shumë detaje gjenden në (në greqisht): <https://www.paratiritirioanapirias.gr>

**Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë:
Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente**

Barrierat arkitektonike, referuar projektimit (formës, dimensioneve, etj.) të hapësirave të brendshme dhe të jashtme, cilësisë së materialeve, aftësisë për të shpëtuar në rast emergjence.

Barrierat teknologjike, që i referohen lehtësisë së përdorimit të pajisjeve dhe mjeteve ndihmëse, si kompjuterët dhe pjesët e tyre (tastierë, softuer etj.), telefonat, aplikacionet teknologjike, makineritë automatike etj.

Barrierat e informacionit dhe komunikimit, të cilat i referohen shkallës së vështirësisë së personave me aftësi të kufizuara për të marrë informacion ose për të komunikuar nëpërmjet mjeteve dhe sistemeve të zakonshme (personalisht, përmes printimit, telefonit, internetit, sinjalistikës etj.).

Barrierat e sjelljes, të cilat i referohen perceptimeve të gabuara për aftësitë e një personi me aftësi të kufizuara dhe lindin kryesisht nga persona që nuk dinë për aftësinë e kufizuar dhe/ose si të komunikojnë me personat me aftësi të kufizuara.

Barrierat politike/procedurale, duke iu referuar rregulloreve, protokolleve, praktikave dhe politikave ekzistuese që përjashtojnë personat me aftësi të kufizuara nga pjesëmarrja në aktivitete.

Cilët faktorë përcaktojnë madhësinë e ndikimeve për personat me aftësi të kufizuara në situata rreziku

Sipas Organizatës Botërore të Shëndetësisë, për një popullatë, rreziku, pra probabiliteti i pasojave të dëmshme (vdekje, lëndim, humbje/dëmtim të pronës, etj.), nga ndodhja e fatkeqësive të mundshme, është në përpjesëtim me madhësinë e kërcënimit. (d.m.th. intensiteti i fenomenit) ndaj të cilit është e ekspozuar popullsia dhe dobësitë (p.sh., shkalla e cenueshmërisë) e asaj popullate, por në përpjesëtim të zhdrejtë me nivelin e saj të gatishmërisë. Prandaj, veçanërisht për popullatat me dobësi të shtuara (popullata të cenueshme si personat me aftësi të kufizuara dhe/ose gjendje kronike), përmirësimi i gatishmërisë për emergjencë, d.m.th., aftësia për t'u përgjigjur, është një faktor kritik dhe kërkon ndërgjegjësim, informacion, planifikim dhe ekspertizë paraprake.

Prandaj, reduktimi i rrezikut, përgjithësisht si një proces përpara ndodhjes së një fatkeqësie të mundshme që synon reduktimin apo edhe eliminimin e efekteve të saj, duhet të fokusohet në tre akse:

- a) Në parandalimin e kërcënimeve, d.m.th., në çdo gjë që mund të bëjmë për të ulur probabilitetin e shfaqjes së një fenomeni dhe/ose për të ulur intensitetin e tij, si p.sh.
- b) Në reduktimin e pikave vulnerabël, d.m.th., në veprimet dhe masat për të reduktuar mundësinë e ekspozimit dhe/ose bllokimit të popullsisë në situata dhe kushte të pamenaxhueshme, si p.sh. duke siguruar rrugë shpëtimi/dalje, zhvendosja parandaluese e -rrezikojnë personat më shumë pranë rrugëve/daljeve të arratisjes, etj.
- c) Për të përmirësuar gatishmërinë emergjente, d.m.th., planifikimin dhe trajnimin për një përgjigje optimale gjatë ngjarjes dhe pas një kërcënimi.

Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë: Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente

Duke marrë paraprakisht masa të synuara për të përmirësuar mbrojtjen dhe sigurinë e personave me aftësi të kufizuara, të gjithë mund të përgatiten më mirë për të përballuar sfidat e ndryshme të mundshme në situata emergjente.

Gatishmëria bën diferencën!

Gjatë bombardimit të Qendrës Botërore të Tregtisë në 1993, një burrë me probleme lëvizëse po punonte në katin e 69-të. Pa asnjë plan apo pajisje në vend, u deshën më shumë se gjashtë orë për ta evakuuar atë. Në sulmin e vitit 2001, i njëjti njeri ishte përgatitur të largohej nga ndërtesa duke përdorur ndihmën e të tjerëve dhe një karrige me rrota evakuimi që ai kishte blerë dhe mbajtur nën tryezën e tij. Herën e dytë u deshën vetëm 1 orë e 30 minuta për të dalë nga ndërtesa.

Përfshirja e qasjes së bazuar në të drejtat e aftësisë së kufizuar si metodologji

Integrimi i qasjes së bazuar në të drejtat ndaj aftësisë së kufizuar në politika (integrimi i aftësisë së kufizuar) është i lidhur drejtpërdrejt me kalimin nga modeli mjekësor/individual në atë social të qasjes ndaj aftësisë së kufizuar. Më konkretisht, nga adoptimi i konceptit se aftësia e kufizuar ndikohet në një masë vendimtare nga mjedisi më i gjerë shoqëror, lind pyetja se perspektiva e të drejtave të njeriut të personave me aftësi të kufizuara duhet të integrohet në politikat dhe programet që kanë të bëjnë me të gjithë sektorët. Integrimi i qasjes së bazuar në të drejtat ndaj aftësisë së kufizuar në politika, masa, veprime, programe, etj. i koduar në pyetjet e mëposhtme:

- Cilat janë pasojat pozitive dhe negative të një politike, mase, veprimi, programi etj., për personat me aftësi të kufizuara, personat me sëmundje kronike dhe familjet e tyre?
- Si duhet të hartohet kjo politikë, masë, veprim, program etj. që jo vetëm të mos përjashtojë, por edhe të lehtësojë personat me aftësi të kufizuara dhe të sëmurët kronikë të ushtrojnë të drejtat e tyre kushtetuese dhe njerëzore?

Çfarë përfshin ky proces?

Së pari, pjesëmarrja e organizatave përfaqësuese të njohura të lëvizjes së aftësisë së kufizuar, individëve dhe grupeve që kanë interes të arsyeshëm për të drejtat e personave me aftësi të kufizuara dhe sëmundjet kronike, në planifikimin, zbatimin, monitorimin dhe vlerësimin e politikave, masave, veprimeve, programeve, etj etj në nivel lokal, rajonal dhe kombëtar.

Së dyti, vlerësimi ex-ante i efekteve të politikave, masave, veprimeve etj. mbi të drejtat e personave me aftësi të kufizuara dhe gjendjeve kronike, si dhe zhvillimi i treguesve sasiorë dhe cilësorë dhe mbledhja e të dhënave dhe statistikave për

**Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë:
Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente**

aftësinë e kufizuar, përmes të cilit është e mundur matja dhe vlerësimi i ndikimit ex post.

Së treti, zbatimi i parimeve të dizajnit universal të shërbimeve, produkteve, proceseve, mjediseve dhe strukturave organizative, sepse në këtë mënyrë ato mund të sigurohen të përdoren nga të gjithë në masën më të madhe të mundshme, pa kërkuar përshtatje të veçanta apo dizajn të specializuar (si, si dhe dhënien e rregullimeve të arsyeshme).

Megjithatë, integrimi i qasjes së bazuar në të drejtat ndaj aftësisë së kufizuar në politika, masa, veprime, programe etj., në asnjë rast nuk është shkak për heqjen e politikave, masave, veprimeve, programeve etj. të specializuara dhe të synuara për përfitim të personave me aftësi të kufizuara.

Dizajni: Pyetjet kryesore

Si do të arrini personat me aftësi të kufizuara të ndryshme në fushën tuaj të përgjegjësisë?

- Përfshirja e personave me aftësi të kufizuara fillon me zhvillimin e strategjive efektive të informimit.
- Individët, familjet dhe agjencitë e tyre duhet të njihen, të edukohen dhe të inkurajohen për të përgatitur planet e tyre.
- Ju duhet t'i dëgjoni njerëzit, t'ju shpjegoni nevojat e tyre, të lidheni me grupe njerëzish, të krijoni besim dhe t'i frymëzoni/mbështesni ata për të zhvilluar plane përkatëse gatishmërie.
- Bota e aftësisë së kufizuar dhe bota e gatishmërisë emergjente duhet të mësojnë gjuhën e njëri-tjetrit.
- Për të inkurajuar bashkëpunimin dhe zhvillimin e kapaciteteve të reagimit ndaj emergjencave, duhet të bëni përpjekje të ndërgjegjshme për të komunikuar në mënyra dhe mjete (formate) që janë të aksesueshme, për të mbajtur takime/ngjarje në hapësira të aksesueshme.

Si do të siguroni që personat me aftësi të kufizuara të kenë një zë në planifikimin e gatishmërisë?

- Mënyra më e sigurt për të siguruar që planet tuaja të gatishmërisë janë të përshtatshme për personat me aftësi të kufizuara dhe familjet e tyre është përfshirja e tyre në planifikim, ushtrime, trajnime, vizita në terren dhe komente.
- Thirrja për pjesëmarrje mund të jetë për çdo gjë.
- Nga inkurajimi i personave me aftësi të kufizuara për të bërë vullnetarë për një ngjarje trajnime të stafit deri te përfshirja e grupeve të njerëzve me aftësi

**Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë:
Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente**

të kufizuara në diskutimet rreth zgjedhjes së një vendi ose planifikimit të një strehe të re.

- Personat me aftësi të kufizuara, anëtarët e familjes, shoqatat e avokimit/advokimit dhe ofruesit e shërbimeve mund të ndihmojnë gjithashtu në vlerësimin e aksesit të objekteve, automjeteve dhe komunikimeve.
- Slogani i miratuar nga aktivistët e të drejtave të aftësisë së kufizuar është veçanërisht i rëndësishëm për gatishmërinë për emergjenca: “Asgjë për ne pa ne”.

Çfarë duhet të dini për të përmbushur nevojat e personave me aftësi të kufizuara në rast urgjence?

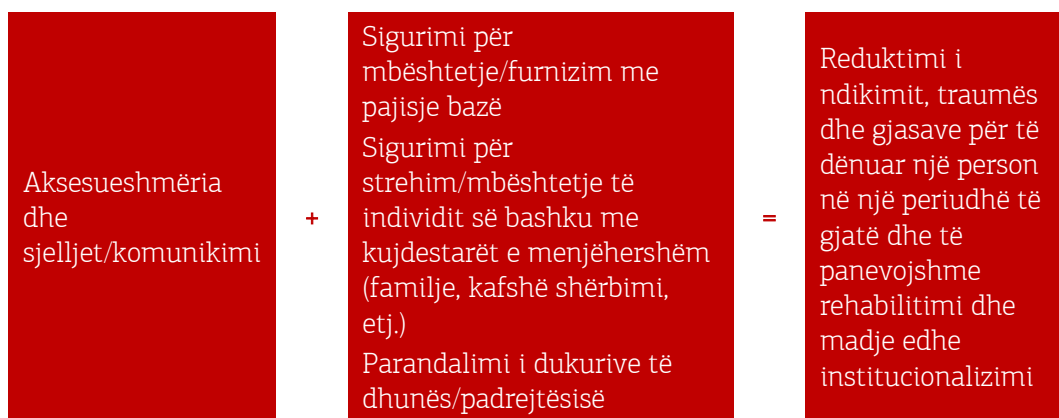
- Përvoja mëson se, megjithëse planifikimi është kritik, ai është vetëm një pjesë e ekuacionit.
- Realiteti i një fatkeqësie shpesh kërkon fleksibilitet dhe përshtatje përtej asaj që parashikohet edhe në planet më të mira të emergjencës.
- Kjo do të thotë që ekipet e udhëheqjes dhe reagimit duhet të trajnohen dhe të informohen mirë për një sërë çështjesh të aftësisë së kufizuar.
- Rrjetet me grupe me aftësi të kufizuara duhet të krijohen (dhe të funksionojnë) përpara një emergjence të vërtetë.
- Një nga përfitimet e përpjekjeve proaktive të shtrirjes dhe rrjetëzimit do të jenë partneritetet pozitive me grupet e aftësisë së kufizuar, grupe që mund të ofrojnë ekspertizë trajnimi dhe të ndihmojnë në plotësimin e nevojave të papritura për burime gjatë një emergjence.

Si do t'i evakuoni të gjithë?

- Ju duhet të planifikoni, operacionalisht dhe në nivelin e komunikimit, për skenarët e evakuimit të menjëhershëm dhe "evakuimi në vend".
- Strategjitë e detajuara dhe të përsëritura të komunikimit janë jashtëzakonisht të rëndësishme, veçanërisht për njerëzit që kanë kufizime 'komunikuese' (p.sh. persona të shurdhër dhe me vështirësi në dëgjim, njerëz me aftësi të kufizuara të caktuara njohëse) dhe për njerëzit që jetojnë të pavarur (me ose pa ndihmë).
- Planet e tyre individuale duhet të përputhen me tuajat!
- Planifikimi i evakuimit/zhvendosjes duhet të parashikojë dhe të akomodojë nevojat e njerëzve që janë të varur nga pajisjet mjekësore, pajisjet ndihmëse për lëvizjen dhe komunikimin, kafshët e shërbimit ose ndihmën e anëtarëve të familjes, miqve ose ndihmësve/kujdestarëve të punësuar drejtpërdrejt.
- Modelet tuaja duhet të përputhen me të tyren! (këto përshkruajnë varësi të tilla).

Në rast emergjence a janë të siguruara hapësirat për të gjithë?

- Për aq sa është e mundur, planet emergjente të strehimit dhe mbështetjes duhet të bazohen në "Dizajn për të gjitha Parimet" për të përfshirë personat me aftësi të kufizuara në baza të barabarta me pjesën tjetër të popullsisë.
- Në shumicën e rasteve, akomodimi i personave me aftësi të kufizuara kërkon modifikime relativisht të vogla dhe të thjeshta të politikave dhe mjediseve fizike: sigurimi i një platforme portative, banjë e aksesueshme, njoftime të komunikuara në mënyrë efektive për personat e shurdhër dhe me vështirësi në dëgjim...

Evakuimi: Mos lini askënd pas

Në asnjë rrethanë nuk duhet të jetë norma për personat me aftësi të kufizuara transferimi i tyre në një institucion të kujdesit shëndetësor (spital) thjesht sepse ata kanë një aftësi të kufizuar. Aftësia e kufizuar nuk është sëmundje. Për disa njerëz, një vendim i tillë mund të jetë katastrofik! Çdo vendim duhet të merret në bazë të faktit nëse ka: (a) urgjencë (lëndim, tronditje, etj.) ose (b) varësi të përhershme nga shërbimet specifike shëndetësore (sëmundje kronike/të rralla).

Evakuimi i sigurt dhe efikas i personave me çdo lloj paaftësie duhet të jetë qëllimi kryesor i të gjitha planeve. Planifikimi për evakuimin e sigurt të personave me aftësi të kufizuara duhet të marrë parasysh si procesin e evakuimit ashtu edhe destinacionin. Çështje të tilla si transporti, ndihma personale, kafshët e shërbimit dhe furnizimet/pajisjet janë të rëndësishme për shumë njerëz me aftësi të kufizuara të ndryshme. Evakuo → Transferim → Strehë për të gjithë: njerëzit; çdo kafshë ndihmëse ose shoqëruese; dhe çdo pajisje/furnizim kritik (karrige me rrota, pajisje mjekësore, mjete ndihmëse komunikimi).

Rregulli duhet të jetë që nëse një person thotë se është e rëndësishme të sjellësh me vete njerëz, kafshë ose pajisje të caktuara, ai duhet të lejohet ta bëjë këtë, përveç rastit kur përmbushja e kërkesës ka të ngjarë të rezultojë në dëmtim të menjëhershëm për personin ose të tjerët.

Mbulimi i nevojave emergjente: Shërbimet dhe infrastrukturat “të hapura” për të gjithë

Në cilat vende?

- vendet e shpërndarjes së ujit dhe ushqimit,
- vendet e shpërndarjes së artikujve thelbësorë dhe materialit farmaceutik,
- vende për sigurimin e personelit mjekësor dhe paramjekësor dhe me mjekë vullnetarë për të ofruar kujdes shëndetësor parësor, dhe
- vende për strehim dhe/ose kamping.

Çfarë nevojitet?

- Dispozitat për prioritet.
- Dispozitat për personat e ndjeshëm ndaj kushteve të motit (ftohti, nxehtësia, lagështia) dhe personat me alergji.
- Inspektimet e aksesueshmërisë dhe trajnimi i stafit për çështje që lidhen me lëvizshmërinë, shikimin, dëgjimin dhe kufizimet e perceptimit/komunikimit.

Aksesueshmëria

- Hyrja autonome
- Zyrat e regjistrimit, orientimit, orientimit
- Lëvizja e papenguar dhe e sigurt në zona
- Zonat/pajisjet e gjumit
- Infrastruktura e ushqimit
- WC dhe ambiente të tjera sanitare
- Stacionet e ndihmës së parë
- Stacionet e komunikimit
- Rrugët/Daljet e Emergjencës
- Zona të veçanta të mbrojtura (p.sh., për personat me autizëm)

Pajisje speciale

- Ndarëse/perde
- Rampa portative
- Karrige rezervë me rrota
- Shkopinj të bardhë rezervë
- Rezervoni pajisjet celulare
- Ndihma për lëvizje
- Shtretër dhe vinça speciale
- Kapakë speciale/ulëse për banjë
- Tualete kimike/biologjike të aksesueshme
- Gjeneratorë për karikimin/elektrifikimin e pajisjeve speciale

Ceshtje te tjera

- Metodatat dhe/ose mjetet alternative të shërbimit për regjistrim, shërbime informacioni etj.
- Shërbimet e kujdesit të fëmijëve (kujdestarët personalë do të kenë nevojë për pushime)
- Shërbimet e ndihmës personale dhe/ose drejtpërdrejt (mund të humbasin me njerëzit e tyre)
- Parandalimi për ruajtjen e barnave të ndjeshme (frigorifer)

Dispozitat për përgatitjen në vend të strehës personale

Evakuimi nuk do të jetë gjithmonë i mundur apo i dëshirueshëm në rast emergjence. Dhe për personat me aftësi të kufizuara duhet të ketë dispozita të ngjashme dhe ata të përgatiten të qëndrojnë në vendin e tyre. Për skenarët me kohëzgjatje të zgjatur, planet duhet të përfshijnë: mënyrat e kontrollit/monitorimit të shpeshtë të njerëzve (telefon ose vizitë në terren, në varësi të situatës) dhe mënyra për të ofruar ndihmë dhe furnizime për ata që kanë nevojë. Në këtë rast, pararegjistrimi (regjistri), plani individual dhe kontributi juaj në të janë përcaktues!

Shpëtim / transport

Në përgjithësi

Për t'i ofruar ndihmë një personi me aftësi të kufizuara, një shpëtimtar duhet të dijë/kuptojë se cilat janë nevojat e viktimës në varësi të dëmtimit dhe/ose natyrës së aftësisë së kufizuar. Shpëtimtari duhet së pari të jetë në gjendje të komunikojë një mesazh qetësues që përshkruan veprimet bazë të nevojshme për të dalë nga vendi në mënyrë të sigurt dhe të shpejtë. Për të kryer çdo veprim si shpëtimtar duhet:

- Përcaktoni aftësitë (tipike dhe aktuale) të viktimës me aftësi të kufizuara dhe të gjitha mënyrat (të mbetura) të punës me të.
- Të jetë në gjendje të kuptojë nevojat, dëshirat, prioritetet e personit me aftësi të kufizuara dhe të marrë vendime në përputhje me rrethanat.
- Të dini se si t'i vendosni duart tuaja në pjesët e dhura të trupit për të siguruar transportin e sigurt të viktimës me aftësi të kufizuara.
- Merrni qëndrimin e duhur për të mbrojtur veten (p.sh. belin tuaj).
- Shmangni teknikat që mund të dëmtojnë shëndetin e viktimës.

Është gjithmonë e këshillueshme që të përqipeni të përfshini personin në procedurat e shpëtimit që kërkohen për nxjerrjen dhe lëvizjen e tij/saj, duke e inkurajuar atë të ofrojë bashkëpunim aktiv brenda kufijve të aftësive të tij/saj (të mbetura). Qëllimi është i dyfishtë: Ndihton psikologjinë e viktimës. Puna e shpëtimtarit bëhet më e lehtë.

Në këtë mënyrë, ne inkurajojmë personin të shtyjë kufijtë e tij (që i ka në mendje), duke i dhënë besimin se gjithçka do të jetë mirë, në mënyrë që ata:

Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë: Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente

bashkëpunojnë pa ngritur, pa dashje, mohim dhe vështirësi shtesë; bashkëpunoni/merrni pjesë në mënyrë që përpjekja fizike që do të na duhet të jetë më e vogël, që çdo gjë të bëhet në mënyrë më të sigurt për të dy ne dhe në përgjithësi, që të mos përfundojmë me përpjekje të tepruara apo edhe të pafrytshme.

Në raste urgjente, personat me aftësi të kufizuara intelektuale mund të: kanë probleme duke u nxitur për t'u përgjigjur nga shpëtimtarë të trajnuar në mënyrë joadekuate; as që nuk mund t'ju njohë si shpëtimtar.

Në një situatë të rrezikshme (zjarri, tym, etj.) një person me prapambetje mendore mund t'u tregojë shpëtimtarëve bashkëpunim të plotë/të pjesshëm/ose aspak. Ata mund të kenë probleme në ekzekutimin e komandave komplekse që përfshijnë më shumë se një sekuencë veprimesh të thjeshta. Në kushte që nuk i kanë përjetuar kurrë, personi mund të shfaqë një reagim të refuzimit total të realitetit, gjë që mund të çojë në sjellje agresive ndaj vetes ose shpëtuesve. Në raste të tilla, shpëtimtari duhet të qëndrojë i qetë. Flisni me personin me një zë qetësues. Kërkoni ndihmën e njerëzve të tjerë që ndodhen në zonë. Për të marrë një vendim të shpejtë për procedurën që duhet ndjekur.

Prioriteti kryesor është integriteti i personit, por ndonjëherë një veprim shtrëngues mund të jetë zgjidhja e vetme për t'i shpëtuar ata (d.m.th., mund t'ju duhet të mendoni si kur shpëtoni dikë që po mbytet në ujë.

Cila nga këto teknika nuk është e përshtatshme për njerëzit me çrregullime të shpinës, shtyllës kurrizore ose palcës kurrizore?

Mbajtja e personit duke përdorur metodën Cradle Carry (një shpëtimtar)

Metoda Cradle Carry duhet të përdoret kur personi ka pak ose aspak forcë krahu. Është më e sigurt kur personi që transportohet peshon më pak se pesha e transportuesit.

Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë:
Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente

Metoda Cradle Carry për bartje nga një person i vetëm

Mbajtja e personit duke përdorur metodën Swing/Chair Carry (dy shpëtimtarë)

Avantazhi i metodës Swing ose Chair Carry është se partnerët, me praktikë dhe koordinim, mund të mbështesin një person pesha e të cilit është e barabartë ose më e madhe se pesha e tyre. Disavantazhi është rritja e ngathtësisë në shtegun vertikal (zbritja e shkallëve) për shkak të kompleksitetit të transportit të dy personave. Gjithashtu, tre persona krah për krah mund të tejkalojnë gjerësinë aktuale të shkallëve.

Metoda Chair Carry për mbajtje nga dy persona

Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë:
Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente

Stand on opposite sides of the individual being rescued.

Take the rescuer's arm on your side and place it around your shoulder.

Grasp your carry partner's forearm behind the rescuer, at the small of his or her back.

Reach under the rescuer's knees and grasp your carry partner's other wrist.

Note that the person being carried has her forearms resting on the shoulders of the carry partners.

Lean in close to the individual and lift at the count of three.

Continue pressing into the individual being carried to provide additional support.

After completion of the lift, shift the rescuer upward for a more comfortable carry.

Hapat për ekzekutimin e metodës Chair Carry

Bartja e personit në shkallë (dy shpëtimtarë)

Bartja e personit në shkallë (dy shpëtimtarë)

Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë:
Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente

Teknika të tjera bazë

Bartja e personit në shkallë me ndihmën e një karrige me rrota (një, dy ose tre shpëtimtarë)

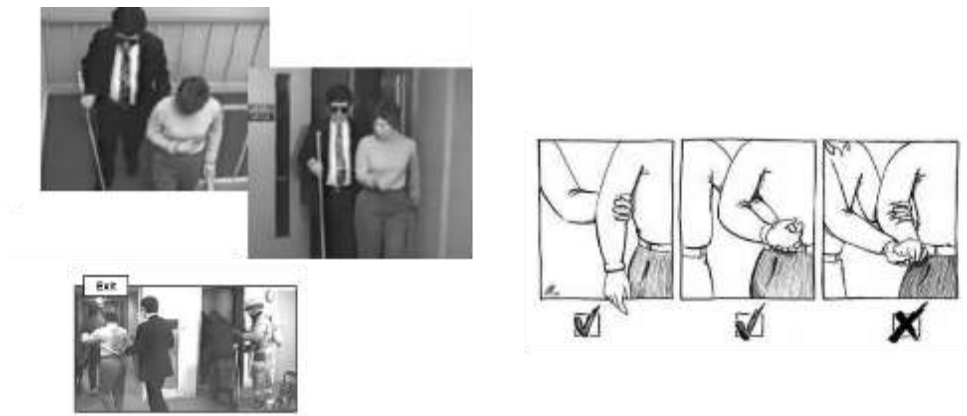

Bartja e personit në shkallë me ndihmën e një ndenjëseje të veçantë për shkallët (një shpëtimtar)

Drejtimi/ndihma e një personi me kufizime në lëvizje

Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë:
Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente

Drejtimi/ndihma e një personi të verbër

Komunikimi me një person të shurdhër

Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë:
Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente

Shembull i përdorimit të mjeteve ngritëse për evakuim

Udhëzues për ekipet e shpëtimit dhe ndihmës së parë:
Ballafaqimi me personat me aftësi të kufizuara në raste urgjente

Mbani mend

Për të qenë në gjendje të ndihmojmë, së pari duhet të njohim njëri-tjetrin...

Organizoni aktivitete njohjeje dhe trajnimi paraprakisht

Mënyra më efektive për të rritur shanset tuaja për të mbijetuar në raste urgjente është t'u mësoni njerëzve parimet e sigurisë dhe disa teknika të thjeshta të vetëndihmës.

Mësojuni njerëzve parimet e sigurisë dhe disa teknika të thjeshta vetë-ndihme

Për më shumë informacion

Vizitoni portalin tonë në <https://portal.4plus-project.eu> dhe mësoni më shumë rreth mbrojtjes civile të personave me aftësi të kufizuara dhe personave me aftësi të kufizuara në përgjithësi.

**KONFEDERATA KOMBËTARE E
PERSONAVE ME AFTËSI TË KUFIZUAR**

KONFEDERATA KOMBËTARE E PERSONAVE ME AFTËSI TË KUFIZUAR

Athinë (Shtabi)

236, El. Venizelou Av., 16341, Ilioupolis

Telefoni: 210 9949837

Fax: 210 5238967

Email: esaea@otenet.gr

Janine (Zyra e degës)

11, Arch. Makariou str., 45221 Ioannina

Telefoni: 26510 62283

Fax: 26510 62283

Email: esamea1@otenet.gr

Faqja e internetit: www.esamea.gr Facebook: [ESAMEAgr](https://www.facebook.com/ESAMEAgr)

Twitter: [ESAMEAgr](https://twitter.com/ESAMEAgr) - Youtube: [ESAMEAGR](https://www.youtube.com/ESAMEAGR)